

«اجازت نامه» یا «اذن نامه» ی خوش نویسی

Karimzadeh Tabrizi, M. A.,
Ijzat Nameh: The most unique and precious document
in Ottoman calligraphy.
London, 1999, 176 pp.
ISBN 0953492907

شرح داده شده است. صدور اجازت نامه‌ها بین خطاطان ایران مرسوم نبوده و اگر خطاطی افتخار شاگردی استادی را داشته باشد می‌تواند نام استاد را مرقوم بردارد و به شاگردیش مفتخر گردد.

این اجازت نامه‌ها، که تماماً از مجموعه نگارنده می‌باشد، جنبه انحصاری داشته و تاکنون، به این تعداد در هیچ موزه و مجموعه‌ای، حتی در کشور ترکیه نیز مشاهده نشده است. از امتیازات فوق العاده این اجازت نامه‌ها، شروع اغلب موضوعات آن با فرمایشاتی از پیغمبر اکرم (ص) می‌باشد که زینت بخش کتاب گشته است. امید است این خدمت ناچیز مورد توجه علاقه‌مندان خطوط معتبر اسلامی قرار بگیرد.

محمد علی - کریم زاده تبریزی
(لندن)

«اجازت نامه» یا «اذن نامه» در حقیقت تصدیق و دانشنامه‌ای است برای یک خطاط عثمانی که بعد از زحمات فراوان که زیر نظر استادان مختلف، تمام فنون و قواعد خطاطی را فراگرفت، و بایستی مهارت و خط نویسی خود را به دیدار خطاطان استاد و معروف برساند و اجازه خطاطی رسمی بگیرد.

در کلیه اجازت نامه‌هایی که در این کتاب آمده ابتدا خطاط مربوطه، قطعه‌ای را حضوراً و زیر نظر استادان نوشته است و سپس خطاطان استاد، با درج نام خود زیر همان قطعه مهارت شاگرد را سنجیده و اجازت نامه خطاطی برای او صادر کرده‌اند. در بین اجازت نامه‌ها امضای یک الی ۲۳ استاد مشاهده می‌گردد که در جای خود

فیزیکی آن نسخه برای طالب به خوبی روشن شود. یکی از عناصری که در نسخه‌شناسی نسخ خطی کتب آستان قدس قابل دقت به نظر می‌رسد و در کتب سایر کتابخانه‌ها اگر وجود داشته باشد بسیار کم اتفاق می‌افتد عنصر ذکر نام واقفین این نسخ است و مطالعه اسامی این واقفان گاه انسان را دچار تعجب می‌کند زیرا واقف نسخ را کسی می‌بیند که در شهرت عام او را اعتقادی محکم نبوده است چون نادر شاه افشار که بنابر روایتی او به فکر دین نوی بوده (العهد علی الراوی)، باری این وقف‌ها می‌رساند که واقف علاوه بر مقصد دینی که در اغلب وقف‌ها ملحوظ است ممکن است واجد نظر دیگری باشد. آنچه به ظاهر در کار جناب عرفانیان ترک اولانی می‌توان نشان داد مخلوط کردن نام مؤلف و تاریخ تألیف است به این معنی ایشان به جای دادن محل معین برای آنها در فهرست که معمول فهرست نگاران است آن را ضمن سایر مطالب در محل توضیح نسخه آورده‌اند ولی به هر حال کارشان مفید است و انشاءالله حضرت ثامن الائمه علیه السلام اجر ایشان را بر حسب کرم خویش عطا خواهند فرمود. بمنه و کرمه.

سید عبدالله انوار

زستان - ۱۳۸۰ - کاشانک شمیران

نمونه‌ای از یک اجازت نامه، برگرفته از کتاب «اجازت نامه».